

Forum for natur og friluftsliv Agder
Postboks 101
4662 Kristiansand
(e-post: agder@fnf-nett.no)

Kristiansand, 07.10.16

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo

Innspill til konsesjonssøknad for Søndeled kraftverk i Risør kommune, saksnummer 201504774

Viser til høringsbrev fra 18.08.16, og ønsker å komme med følgende innspill til konsesjonssøknad for Søndeled kraftverk;

Vi mener søknaden må behandles sammen med konsesjonssøknaden for Stifoss kraftverk, saksnummer 201504775, som ligger oppstrøms Søndeled i samme elva.

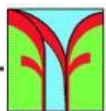
I regional plan for vannforvaltning for Vannregion Agder 2016-2021, vedtatt i juli i år, er miljømål for denne vannforekomsten (ID 018-45-R Brøbbøvann, inklusive elv Stifoss – Søndeled) satt til Godt økologisk potensiale (GØP). Dette kan oppnås ved avbøtende tiltak og endringer som medfører krafttap. Hvilke tiltak man ser for seg for å oppnå GØP innen 2027 kommer ikke klart frem i vedtaket, men dagens tilstand er satt til moderat økologisk tilstand. Derfor må avbøtende tiltak samlet føre til å bedre tilstanden til vannforekomsten innen 2027.

I søknaden foreslår tiltakshaver flere avbøtende tiltak;

- Miljøbasert minstevannføring på 200 l/s om vinteren og 333 l/s om sommeren
- Smoltrenne i overløpet beholdes
- Ny laksetrapp i tillegg til eksisterende, og sikre vann i disse
- To-veis passering for ål
- Utarbeide miljø- og landskapsplan i samarbeid med biolog

I rapporten om biologisk mangfold som følger søknaden pekes det på aktuelle tiltak som bør konkretiseres, detaljeres og verdivurderes i en miljøplan som omfatter både Stifoss- og Søndeledprosjektene. Vi støtter at det utarbeides en slik plan, for å sikre at de avbøtende tiltak som stilles krav om ved en eventuell konsesjon, faktisk kan ha en effekt som øker det økologiske potensialet til vannforekomsten.

I dag har elva tilnærmet naturtilstand nedstrøms Stifoss kraftverk ned mot Søndeled. Gamle spor etter veier, murer og bygninger har kommet fram i dagslyset igjen.

Dersom Søndeled kraftverk ikke får konsesjon, kan elvestrekket fra Søndeled til Stifoss tilbakeføres ved å rive eksisterende dam. Dette kan føre til økt økologisk verdi med de økosystemtjenester en levende elv medfører. Elvestrekket ligger nær bebyggelse, og ved enkel tilretteleggelse for friluftsliv kan området for stor verdi for nærmiljøet. Den gamle veien langs elva er kommet fram og kan opprustes som en fin tursti. Rett nedenfor utløpet av Brøbbørvann er det nå ei lita halvøy som det var et lysthus på i gamledager. Denne var tidligere helt under vannet. Her kan det bli en fin rasteplass med benker og bord, gapahuk e.l. Ved tilbakeføring kan elva bli viktig for anadrom og katadrom fisk, og kan føre til økt verdiskaping. Dette kan være en mulighet for å bidra til å nå Aichimålet om å gjøre økosystemer mer robuste gjennom restaurering av minst 15 % av forringede økosystemer innen 2020 (Aichimål nr.15). Vannforekomster er foreløpig den eneste systematiske oversikt over forringede økosystemer, og et godt sted å starte. Det bør utredes kost-/nytteverdier ved tilbakeføring som kan sees opp mot kost-/nytteverdier ved reetablering av kraftverket.

Konklusjon

Det må utarbeides en miljøplan der aktuelle tiltak (vannslipp, minstevannføring, m.m.) konkretiseres, detaljeres og vurderes for effekt i forhold til å gi økt økologisk potensiale. Vi ber NVE om å stille krav om en slik plan dersom det gis konsesjon. Anadrom og katadrom fisk som sjøørret, laks og ål må sikres to-veis passering av kraftverket i tilfelle konsesjon, og det må stilles krav om å etablere nye gyte- og oppvekstarealer der det kan være aktuelt.

Vi mener søknaden må behandles sammen med konsesjonssøknaden for Stifoss kraftverk, saksnummer 201504775, som ligger oppstrøms Søndeled i samme elva.

Elva har i dag tilnærmet naturtilstand nedstrøms Stifoss kraftverk, og bør derfor være en aktuell kandidat til å tilbakeføres/restaureres.

Camilla Moseid
Koordinator FNF Agder

for organisasjonene:

Agder botaniske forening

Aust-Agder Turistforening og Havrefjell Turlag

DNT Sør

Naturvernforbundet Vest-Agder

Norges jeger- og fiskerforbund Aust-Agder

Norsk zoologisk forening Sørlandsavdelingen